

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

ΜΕΛΕΤΗ ΙΟΒΕ

Πόρους ύψους 31 δισ. ευρώ θα απορροφήσουν οι Κατασκευές το 2025-2026

Την ισχυρή ανάκαμψη του τομέα των Κατασκευών στην Ελλάδα και τις θετικές προοπτικές ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια, αλλά με σημαντικές αβεβαιότητες, αποτυπώνει μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) με τίτλο «Τάσεις, προκλήσεις και προοπτικές ανάπτυξης των Κατασκευών στην Ελλάδα - 2025».

Η μελέτη, που παρουσιάστηκε σε ειδική εκδήλωση που διοργάνωσαν το Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων - ΤΜΕΔΕ, το Ινστιτούτο ΤΕΕ - ΤΜΕΔΕ και το ΙΟΒΕ, καταγράφει τη μεγάλη ανάπτυξη που έχει σημειώσει ο κλάδος των Κατασκευών, με υπερδιπλασιασμό του αντικειμένου από το 2020 μέχρι το 2024, αναμένοντας περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου μέχρι το 2026, με ώθηση από τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους.

Εκτίμηση

Όπως εκτιμά το ΙΟΒΕ, τα έργα στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) και οι πόροι του ΕΣΠΑ 2021-2027, σε συνδυασμό με τις ιδιωτικές επενδύσεις (περιλαμβανόμενες τις επενδύσεις σε κατοικίες), θα κινητοποιήσουν κατά την περίοδο 2025-2026 συνολικά πόρους άνω των 31 δισ. ευρώ, συμπεριλαμβανόμενης και της τραπεζικής χρηματοδότησης. Έτσι, οι επενδύσεις σε Κατασκευές, κυρίως στις Υποδομές, εκτιμάται ότι θα ενισχύσουν περαιτέρω το μερίδιό τους στο ΑΕΠ την περίοδο 2025-2026.

Σύμφωνα με τη μελέτη του ΙΟΒΕ, η αξία παραγωγής του κλάδου των Κατασκευών εκτιμάται ότι έφτασε το 2024 τα 15,7 δισ. ευρώ, έχοντας υπερδιπλασιαστεί από το 2020, όταν είχε διαμορφωθεί σε 7,2 δισ. ευρώ.

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των μεγαλύτερων εταιριών του κλάδου (με υπογεγραμμένες συμβάσεις) ανήλθε το 2024 σε 13,07 δισ. ευρώ, σημαντικά αυξημένο κατά 6,6% έναντι του προηγούμενου έτους και περίπου διπλάσιο συγκριτικά με τον μέσο όρο της περιόδου 2018-2022. Μαζί με τις προς υπογραφή συμβάσεις, το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των εν λόγω κατασκευαστικών ομίλων ανέρχεται σε 17,56 δισ. ευρώ.

Τα υπόλοιπα δανείων προς τις Κατασκευές, από τα εγχώρια νομισματικά - χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, διαμορφώθηκαν σε 3,3 δισ. ευρώ το 2024, ποσό που αντιπροσωπεύει το 4,7% του συνόλου των υπολοίπων χρηματοδότησης προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις. Το 2024 οι ροές νέων δανείων στις Κατασκευές ενισχύθηκαν στα 555 εκατ. ευρώ,

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ 110
ΑΙ ΤΟ ΙΟΝ ΘΑΝΑΣΗ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟ

από 349 εκατ. ευρώ το προηγούμενο έτος. Την περίοδο 2020-2024, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις του κλάδου έλαβαν κατά μέσο όρο το 69% των νέων δανείων και οι μεγάλες το υπόλοιπο 51%.

Το κόστος δανεισμού των επιχειρήσεων είναι στην Ελλάδα συστηματικά υψηλότερο από τον μέσο όρο της ευρωζώνης, ενώ την πιο πρόσφατη περίοδο αυξήθηκε κατακόρυφα από 2,72% τον Οκτώβριο

του 2022 σε 6,03% τον Απρίλιο του 2024, πριν ξεκινήσει μια πορεία αποκλιμάκωσης στο 4,75% έως τον Φεβρουάριο του 2025.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΙΟΒΕ, ο συνολικός καθαρός τραπεζικός δανεισμός των επιχειρήσεων του τομέα την περίοδο 2025-2026 θα μπορούσε να αυξηθεί έως 329 εκατ. ευρώ. Τις ανάγκες αναζήτησης πρόσθετης χρηματοδότησης και ρευστότητας επιτείνουν οι καθυστερήσεις πληρωμών των κατασκευαστικών επιχειρήσεων, κυρίως στον τομέα των δημόσιων έργων.

Οι σημαντικές ελλείψεις εργατικού δυναμικού και οι δυσκολίες χρηματοδότησης είχαν επίπτωση στην κατασκευαστική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της μελέτης, το σύνολο των εργαζομένων στις Κατασκευές θα μπορούσε να αυξηθεί την περίοδο 2025-2026 σε περίπου 236 χιλ. εργαζομένους, επίπεδο που είναι κατά 26 χιλ. εργαζομένους υψηλότερο σε σύγκριση με το σύνολο της απασχόλησης στις Κατασκευές το 2024 (210 χιλ. εργαζόμενοι).

Η ολοκλήρωση των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το 2026 ενδέχεται να δημιουργήσει ένα κενό στην εγχώρια κατασκευαστική δραστηριότητα.

Απόθεμα

Υπάρχει, ωστόσο, ένα απόθεμα έργων Υποδομών ύψους περίπου 10 δισ. ευρώ στους τομείς των οδικών, σιδηροδρομικών, ενεργειακών και τηλεπικοινωνιακών δικτύων, καθώς και άλλα έργα με τη μέθοδο ΣΔΙΤ, τα οποία θα ολοκληρωθούν μετά το 2026 (περίοδος 2027-2030) συγκρατώντας τη σχετική κατασκευαστική δραστηριότητα. Τα έργα αυτά θα πρέπει να συμπληρωθούν από πλήθος άλλων δημόσιων και ιδιωτικών έργων.

Σημαντική άθροιση στην κατασκευαστική δραστηριότητα που σχετίζεται με τα κτίρια, μετά το 2026, θα μπορούσαν να δώσουν και οι ανακαινίσεις και ενεργειακές αναβαθμίσεις, λόγω της ευρωπαϊκής και εθνικής πολιτικής για την πράσινη μετάβαση. ■

Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟ 2026 ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΚΕΝΟ ΣΤΗΝ ΕΓΧΩΡΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ